

Thijs Ebbe Fokkens
For Real @ 38CC

September - November 2013



Thijs Ebbe Fokkens realiseerde in 38CC in Delft een installatie zoals zelden op dit moment in Nederland nog gemaakt wordt. Het betreft een ruimtelijk werk van voornamelijk houten balken en zand en is zo'n 6 x 5 x 4 meter groot. Een indrukwekkend beeld waar je meteen tegen aanloopt zodra je de ruimte binnenkomt. Het lijkt wel een theater op houten palen (zo'n 1.60 meter hoog), met het staketsel voor een tribune waar de houten zitplanken van verdwenen of nog niet opgebouwd zijn. Een kwart van de ruimte boven de palen, is het podium, daar waar het gebeurt. Te zien is een hobbelige helling met zand. Het is niet massief deze helling, van onderen is namelijk te zien hoe alles is opgebouwd.

Het lijkt wel alsof de kunstenaar deze hele opstelling niet voor een heel publiek dat op de tribune had kunnen zitten, maar voor een persoon heeft gemaakt. In het midden van de installatie is een uitsparing, een kijkgat voor een bezoeker

gemaakt; het is namelijk niet de bedoeling dat men de installatie beklimt, maar van onderaf aanschouwt. Voor mij is het onduidelijk waarom de zandhelling alle aandacht binnen de installatie krijgt en men in het midden moet staan om het te bekijken. Het voegt namelijk niets toe aan het werk of je nu vanuit het midden of als je het vanaf een afstand bekijkt. Of is het werk dat precies onder het al bestaande glazen dak geplaatst is, als een soort impluvium, maar dan in dit geval als een opvangbak voor het zonlicht gebouwd? En moet deze installatie al het licht naar het centrum toe leiden? Maar dat verklaart nog niet wat het zand daar doet.

Verderop in de expositieruimte zijn zeefdrukken, tekeningen en fotowerken die meer verdieping aan het werk geven. Hoe groots de installatie ook is wat betreft afmetingen en tijd die erin is gestoken om het op te bouwen, het platte werk maakt veel meer indruk op mij. Het is veel ongrijpbaarder en mysterieuzer en maakt vele associaties bij mij los. De tekeningen en zeefdrukken tonen een wereld zoals ik die ken uit de mijnbouw en industrie. Een gat gegraven in de grond, ondersteund met houten balken waarin werkers met helm lopen, trappenstelsels a la Piranesi maar dan van deze tijd, en gelijkend op die die men aantreft bij hedendaagse fabrieken. Thijs Ebbe Fokkens construeert er mysterieuze werelden mee.

Zijn fotowerken vond ik het allersterkst. Met zijn werk beoogt Thijs Ebbe Fokkens utopische situaties te scheppen, voorstellen voor een mogelijke werkelijkheid. Locaties vol beloften met een aura van echtheid. Vandaar de titel van deze expositie "For Real". In zijn foto's creëert hij naar mijn mening echt die werelden, het zijn suggesties voor wat kan zijn en komen. De foto's sluiten niets uit, sterker nog ze laten heel veel voor de interpretatie open. Opvallend is dat in veel van zijn werken of het nu ruimtelijk of getekend of gefotografeerd is, zich in het centrum een concentratie van het beeld bevindt. Veelal een zwart gat, het niets, het alles. In zijn fotowerken cirkelt een licht als een halo die wijst op iets heiligs rondom dit gat. Een gat dat leidt naar de essentie, naar het ultieme? Rondom het gat is er telkens een constructie met houten palen, bevolkt met mensen met bouwvakkershelmen of in laboratoriumjassen: de onderzoekers. Zijn werken moeten dus gaan over het opgraven van de werkelijkheid, realiteit, wat zit er onder een oppervlakte, een bovenste laag verborgen. Thijs Ebbe Fokkens legt het bloot, zonder het echt prijs te geven.

Na het bezichtigen van de tekeningen, druk- en fotowerken heb ik wel een heel andere kijk op het ruimtelijke werk. Ik heb het idee alsof ik mij onder de grond begeef en dat werkers van bovenaf een gat gegraven hebben. Datgene dat ik eerst voor een tribune aanzag, is een gegraven kuil, de palen ondersteunen de aarde en de opening in het midden is het gat, de connectie tussen de onder- en bovenwereld. In de platte werken is de blik van bovenaf naar beneden, naar het zwarte gat gericht en nu in dit ruimtelijke werk is het omgekeerd en wordt mijn oog juist vanuit die onderwereld door het gat naar boven, naar het licht geleid. Wat zich daarboven afspeelt blijft verborgen doordat de kuil is afgedekt met glasplaten om het te beschermen. Ook in het ruimtelijke werk doet Thijs Ebbe Fokkens onthullingen, zonder dat duidelijk wordt wat het precies is. Het mysterie, de spanning blijft.